І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 118. ЦЕНТІВ 12 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1959 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 118. VOL. LXVI.

СЕНАТ НЕ ЗАТВЕРДИВ НОМІНАЦІЇ СТРАВСА НА СЕКРЕТАРЯ ТОРГІВЛІ

Вашингтон. — Під час довгої сесії, що продовжилася до пізньої ночі і закінчилася ранніми годинами в п'ятницю 19-го червня ц. р., Сенат відкинув 49 голосами проти 46 номінацію Луїса Стравса на секретаря торгівлі. Стравс був найменований в жовтні м. року і заприсяжений на цьому становищі 13-го листопада м. р. На затвердження Сенату передано його номінацію дня 17-го січня ц. р. і з цього часу відбувалися над справою його призначення численні переслухання і затяжні й гарячі дебати. Відкинення його номінації є важким ударом для престижу президента Айзенгавера. Досі — на протязі всієї історії ЗДА — було тільки вісім випадків незатвердження Сенатом найменованого члена уряду. Останній такий випадок був у 1925 році, коли Сенат не затвердив Чарлза Воррена найменованого президентом Куліджом на становище генерального прокуратора ЗДА. Голосування над справою затвердження Стравса було завершенням довгої і завзятої дебати, що тривала весь день в четвер 18 червня і яку закінчено голосуванням щойно в п'ятницю після півночі. Демократи, які мали велику перевагу в наявному складі Сенату, добивалися негайного переведення голосування. Щоб цьому перешкодити і стягнути до Вашингтону усіх неприсутніх республіканських сенаторів — республіканці повели довготривалу обструкцію, безупинно промовляючи і відтягаючи рішення. Відбулося голосування після

Луї Л. Стравс

того, як до Вашингтону поприбували літаками неприсутні республіканські сенатори і як лідер демократів у Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон загрозив, що сесія буде тривати аж до оконечного вирішення справи, значить, аж до відбуття голосування. Переслухання в справі номінації Стравса в різних сенатських комісіях тривали спорадично від 17-го березня до 14-го травня ц. р. і вислід цих переслухань зібраний на 1,100 друкованих сторінках. Для Луїса Л. Стравса, що виконував обов'язки секретаря торгівлі на протязі 8 місяців і який в рр. 1953 - 58 був головою Комісії для справ Атомової Енергії, відкинення його номінації визначає кінець його урядової кар'єри.

Палата призначила на допомогу закордонові 3,542,600,000 долярів

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 18-го червня більшістю 271 до 142 голосів призначила на допомогу закордонним країнам $3,542,600,000. Ця сума є на 366,800,000 дол. менша від тієї, якої домагався уряд президента Айзенгавера — $3,909,400,000. Найбільшу редукцію зробила палатна комісія в пунктах на військову допомогу та на спеціяльний фонд Президента. Цей законопроєкт переходить тепер до Сенату, де над ним вже почалися наради, і де сенатська комісія призначила на допомогу закордонові аж $4,100,000,000 — більше від того ,чого вимагає Президент.

Будують літак, який облетить Землю впродовж півтори години

Вашингтон. — Летунство повідомляє, що після 1-го липня ц. р. заключить контракт з одною відомою фірмою про будову літака за 150 мільйонів долярів, який впродовж не цілої півтори години має облетіти Землю. Цей літак має називатися „Динозавр", над його проєктом працюють вже п'ять років, а його будова має потривати коло двох років. Цей літак буде в дечому подібний до літака космічних просторів X-15, але він не зможе кружляти довкола Землі, як це робить сателіт. Він летітиме з пілотом або і без; його випускатимуть при допомозі ракети. Головне в ньому те, що він за неповні 90 мінут май бути на тому самому місці, звідки його випустили. Досі не знати, як можна буде використовувати цю машину, це пізнається під час її випробовування. Та вже тепер науковці з команди летунства передбачають такі можливості: 1) Цей літак може бути використовуваний для розвідки, бо може фотографувати засекречені інсталяції на ворожій території; 2) З нього можна буде скидати бомби і обсервувати, чи вони вцілили в призначене місце; 3) Він може бути використаний як патрульний літак, щоб згори перевірювати нижчі верстви космічних просторів. Цей літак мали б випускати при допомозі керованих ракет. „Атлас" або „Титан".

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** сказав на пресовій конференції, що він бачив атомову бомбу, але не бачив експлозії тієї бомби, бо „мені не дозволяють це зробити". Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті сказав журналістам, що з огляду на безпеку не дозволяють Президентові бути присутнім під час експлозії водневих і атомових бомб.

● **Д-р Джеймс Ґаддард з Уряду Здоров'я ЗДА** повідомляє, що від січня ц. р. 61 особа згинула від пластичних мішків, в тому 7 осіб відобрали собі життя при допомозі цих мішків. Д-р Ґоддард сказав: „Ці мішки є так само небезпечні для життя й здоров'я як інші речі в кухні: ножі, ножиці, сірники і газ". Батьки повинні тримати здалеку від дітей ті мішки.

● **Нюйоркський кардинал Френсіс Спелман** закликає своїх священиків та вірних своєї дієцезії, щоб щепилися проти поліо, якщо ще досі цього не зробили. В Ню Йорку можна задармо щепитися в осередках здоров'я або в клініках, але треба передтим подзвонити за інформацією про час щеплення.

● **6 прихильників** колишнього кубинського диктатора Батісти змусили пілота літака, який їхав із Гавани на Кубі до літниська Верадеро, летіти до Маямі на Флориді, де вони висіли і просили азилю, як політичні втікачі з-під режиму Фіделя Кастра. 30 пасажирів були настрашилися, коли один із втікачів приклав був револьвер до голови пілота.

● **Професор університету** в Маямі на Флориді Марк Мирфін ствердив, що батьки американських дітей видають на чотири рази більше грошей на т. зв. „камікси", як видається на закуп книжок до бібліотек в шкільних бібліотеках. $1.50 — на одну дитину, а на „Камікси" видають більше як 100 мільйонів долярів.

Королева Єлисавета II прибула до Канади на 6-тижневі відвідини

Королева Великої Британії Єлисавета II почала із своїм чоловіком князем Филипом 6-тижневу поїздку по Канаді. На фото: королівська пара під час виїзду з Великої Британії.

Ст. Джан'с, Нова Функляндія. — 18-го червня королева Єлисавета II із своїм чоловіком князем Филипом прибула до Канади літаком із Лондону на 6-тижневий побут. Майже все населення (82,000) портового міста Ст. Джан'с щиро вітало королівську пару при гарній погоді, бо саме тоді було випогодилось і світило сонце. Всі доми були удекоровані прапорами, по дорозі вітали королівську пару відділи дівочих і хлоп'ячих скавтів та молодечих організацій і кадетського корпусу. Королівська пара їхала у відкритому возі і усміхом та помахами рук відповідала на привіти. — Королеву вітали генеральний губернатор Вінсент Масей, прем'єр міністрів Джан Діфенбейкер із дружиною і прем'єр Нової Функляндії Джозеф Смоллвуд із дружиною. Королівська пара 19-го червня оглядала місто Ст. Джан'с, а 20 і 21 червня має оглянути провінцію Нову Функляндію.

Крайова продукція Канади збільшилася на 4 відсотки

Оттава. — Статистичне бюро повідомляє, що загальна продукція Канади в першій чверті цього року збільшилася на 4 відсотки в порівнянні з останньою чвертю з 1958 р. і становила 33,400,000,000 долярів в річному відношенні, а в 1958 році вона виносила 32,184,000,000 долярів. До цього зросту найбільше причинилося збільшення продукції в гірничій промисловості (на 11 відсотків), а також збільшення продукції тривких товарів та зріст видатків на фабричні інвестиції. Одночасно зросли і консумційні видатки населення. Крайова продукція — це вартість випродукуваних товарів і вартість виконаної праці в даному часі. Збільшилися особисті прибутки населення на 3 відсотки в порівнянні з 1958 роком, а прибутки самих робітників зросли на 3.5 відсотка в першій чверті цього року.

Інфляція найбільше шкодить вбогим і старшим віком — твердить сен. Мортон

Ню Йорк. — Голова Республіканського Крайового Комітету сенатор Трастон Б. Мортон промовляв на зборах Крайового Т-ва Торговельних Посередників в готелі Валдорф-Асторія і сказав, що інфляція доляра „найгостріше і найжорстокіше б'є по вбогих, старших віком, які живуть із старечих пенсій, і розважливих людях". Він назвав інфляцію валюти „тотальною небезпекою для державної платоспроможности і для безпеки" і твердив, що „нісенітницею є називати навіть коротку і керовану інфляцію доброю річчю". Від інфляції терплять головно найббідніші, які не можуть купувати акції або доми й землю, бо не мають на те грошей. Пенсіонери з кожним роком під час зросту інфляції стверджують, що їхні пенсії не вистачають на скромне життя навіть тоді, коли б вони були найбільші, це значить виносили по 108 долярів місячно. Щоб не зростала інфляція, треба зменшити федеральні видатки і збалянсувати федеральний бюджет, і цього повинні домагатися виборці від своїх сенаторів і конґресменів, — казав сенатор Мортон.

ЗАВЕРШЕНО ПІДГОТОВУ ДО „ГОМОНУ УКРАЇНИ" В НАЙБЛИЖЧУ НЕДІЛЮ

Ню Йорк. — Вже цієї неділі, 21-го червня о год. 2-ій по полудні, відбудеться тут у репрезентативній залі Карнеґі Голл при 57-ій вулиці і 7-ій евеню підготований поважними зусиллями співочо-танковий фестиваль „Гомін України" з участю кругло 200 осіб у виконанні його програми та з виступами двох державних достойників: канадійського міністра праці дост. Михайла Старра, що є українського роду, та американського асистента секретаря армії дост. Дюї Шорта, що має славу одного з найкращих промовців у столиці. Упродовж цього тижня відбулося ще кілька проб, а загальна підготова програми буде завершена генеральною пробою в суботу, 20-го червня, вже на сцені Карнеґі Голл, на якій відбудеться імпреза. Організатори імпрези ще звертають увагу на обов'язково точне започаткування програми з уваги на те, що заля мусить бути опорожнена до год. 5-ої, бо опісля має там відбутися ще одна імпреза. Так само звертається увагу, що білети вступу на „Гомін України" можна купувати в неділю при

Дост. Михайло Старр, міністер праці Канади

касі в Карнеґі Голл вже від години 12:30 вполудне і в тій годині також буде відкрита заля. Загальне заінтересування імпрезою, виявлене вже досі, дає надію, що вона може перетворитись у справжню маніфестацію вільної української громади в користь вільної української культури.

Напасниками на американський літак були, мабуть, північно-корейські машини

Вашингтон. — Остаточно й цілком певно не зідентифіковано двох комуністичних літаків типу совєтського турбомоторового МІГ, які в минулий понеділок обстріляли були американський літак над інтернаціональними водами Японського моря, важко пошкодили машину й поранили одного летуна з-посеред залоги. Але існують різні признаки, які вказують, що це були літаки стаціоновані в північній Кореї. Найбільше вказує на це факт,що американський літак знаходився тоді найближче до північно-корейського берега, дармащо віддалений від нього все ще на 38 миль. Заявив це секретар оборони Ніл МекЕлрой на пресовій конференції у Вашингтоні. Він таврував становище американської преси, що вона цікавиться більше питанням, чому американський літак не міг відстрелюватись, ніж фактом, що комуністи допустились чергового злочину, заатакувавши американську машину під час її мирної місії над міжнародними водами .МекЕлрой заперечив, наче б пляновано покарати когось за те, що американська машина знаходилась в хвилині нападу на неї в такому стані озброєння, що не була всилі відповісти вогнем на комуністичну атаку. Ця подробиця схвилювала конґресові кола і американську публічну опінію. Однак МекЕлрой назвав „смішною" газетну вістку, наче б залога не могла відстрелюватись тому, що не було потрібних частин у гарматках літака.

Де Валера обраний на президента Ірляндії

Дублін. — Ірляндський прем'єр Імон де Валера переміг великою більшістю голосів у виборах на президента Ірляндської Республіки, які відбулись в минулий четвер 18 ц.м. Зате не відомий ще вислід одночасного з цими виборами плебісциту над запропонованою урядом де Валери реформою виборчого права, щоб скасувати пропорційну систему. Де Валера має 77 років. Він народився в Ню Йорку, але вперше ввійшов до ірляндського парляменту вже в 1917 році. Від 1948 року був прем'єром. Належить до ірляндських національних героїв з часу революційної боротьби проти Англії за самостійність Ірляндії, але, як прем'єр уряду, поборював продовжування революційними методами боротьби за з'єднення двох частин поділеної Ірляндії. В останніх місяцях значно погіршилось здоров'я того державного мужа, він бачить вже дуже погано і помітно почав втрачати заінтересування різними політичними справами. Становище президента в Ірляндії має суто-репрезентативний характер.

ЗАХІДНІЙ БЕРЛІН СВЯТКУВАВ 6-РІЧЧЯ ПОВСТАННЯ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

Берлін. — 17 червня 1953 року у 17-мільйоновій східній підсовєтській частині Німеччини вибухли спонтанні масові заворушення, що їх здавлено щойно при допомозі совєтських танків. У шості роковини тієї події в західньому Берліні відбулось масове зібрання з участю західньо-німецького президента проф. Теодора Гойсса та амбасадорів ЗДА, Англії і Франції, які спеціяльно для цієї цілі прилетіли з Бонну. Між десятками тисяч німців, що демонстрували в західньому Берліні, були також тисячі, що прибули з підсовєтської частини Берліну.

Аденауер заповідає свій відхід з політичного життя на 1962-ий рік

Бонн. — 83-річний західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер заявив в пресовому інтерв'ю, що він задумує залишитись на свому становищі канцлера до 1962 року, себто до свого 85-го року життя. Він хоче особисто вести ще у вересні 1961 року виборчу кампанію в користь своєї Християнсько - демократичної партії і щойно після того відійти. Він заперечив, наче б д-р Людвіґ Ергард, теперішній віце - прем'єр і міністер народного господарства, мав за собою більшість в партії, як кандидат на наступника Аденауера, бо — мовляв — до цього часу ніколи ніде над цією справою не голосовано. Аденауер твердить, що до 1962-го року „проясниться" теж міжнародна ситуація і тому тоді легше буде йому залишити свій канцлерський пост. Останню кризу у зв'язку з несподіваним відкликанням кандидатури Аденауера на президента західньо - німецької держави, Аденауер назвав „бурею в склянці води". Говорячи про загально-европейські економічні справи та свої зв'язки з генералом де Голлем, Аденауер заперечив, наче б Франція була проти такої тісної міжнародно - економічної співпраці, яка вимагала б зречення деяких суверенних прав у користь спільноти: президент де Ґоль заявив йому, Аденауерові (казав він), що Франція обстоює 100%-ву суверенність тільки в політично-військовій, а не в економічній ділянці.

● **Детектив на дворі Єлисавети II, Альберт Перкінс,** мав чорний день: діти королеви наступник престолу Чарльз і його сестричка Анна, що він їх мав не спускати з очей під час коли їх батько, Филип Единбурзький, грав польо, рішили втекти перед Перкінсом і так зручно маневрували, що дійсно він втратив їх з очей, пока вони самі не зголосились.
„повітряних рейках".

● **У місті Саппоро в Японії** вибухла в цирку під час вечірньої вистави пожежа, під час якої поранено кільканадцять осіб. П'ять левів і два тигри згоріли. Слон видерся з клітки, але в кілька годин потім його піймали.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

Цьогорічний Собор Українського Євангелицького Об'єднання в Північній Америці відбудеться в днях 26 - 28 червня 1950 р. в Ірвінґтоні, Н. Дж. і буде сполучений зі святкуванням 50-літнього ювілею Українсько - Пресвітерської Церкви в тому місті, яка міститься при Гаррісон Плейс, ч. 36. Рівночасно з цим Собором відбудеться зустріч української протестантської молоді та наради членів Української Євангельсько - Реформованої Церкви в екзилі, в справі вибору наступника покійного Суперінтендента цієї Церкви — паст. Василя Кузева.

● **З'їзд Закарпатських Українців Канади і Америки** відбудеться в Торонті в днях 4 - 5 липня 1959 р. в Українському Національному Домі, 297 Каледж вул. біля Спадайни. Один день з'їзду відбудеться біля Ніяґарського Водоспаду. В тих днях в рамках З'їзду Закарпатських Українців відбудеться також з'їзд „Пряжаків" та всіх українців, що мешкали на Закарпатті чи на теренах колишньої Чехословаччини.

● **Андрія Р. Чубатого,** сина проф. Миколи і Стефанії з Тисовичів Чубатих з Мава в Ню Джерзі, прийнято до Військової Летунської Академії в Колорадо Спрінґ. Призначення до цієї Академії, що є третьою — після Вест Пойнту і Аннополісу — Військовою Академією ЗДА, одержав Андрій Чубатий через конґресмена повіту Берґен, Вільяма Відналя. Навчання в цій Академії починається 26-го червня і триває чотири роки. Абсольвенти академії переходять до військової служби з ранґою комісіонованого поручника (другого лейтенанта).

● **Петро Коновал, перший українець відзначений канадійським відзначенням „Хрест Вікторії"** помер в Оттаві в Канаді дня 3-го червня ц. р. на 70-му році життя. Нагороджений був він за геройство під час першої світової війни, а саме за те, що попавши в німецьку засідку він убив 16 німців і втік з засідки, хоч був важко поранений. В останніх 25 роках свого життя він був на утриманні канадійського уряду.

СОВЄТИ ШТУЧНО ПРОТЯГАЮТЬ ЖЕНЕВСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ

ГРОМИКО ЗНОВУ ВІДКЛАВ СВОЮ ВІДПОВІДЬ НА ЗАХІДНЮ ПРОПОЗИЦІЮ ЩОДО БЕРЛІНУ

Женева. — У четвер вполудне, на обіді з англійським міністром закордонних справ Селвином Ллойдом, совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико просив знову відкласти засідання на дальших 24 годин. Воно було призначене на четвер 18-го ц. м. Порозумівшись телефонічно з державним секретарем Гертером і французьким міністром Мурвілем, Ллойд погодився на бажання Громика і засідання пересунено до п'ятниці 19-го ц. м. вечора. Загально вважають, що Громико не дістав був ще докладних доручень з Москви та що в Москві довго нараджуються над становищем, що його Москва має зайняти до останньої пропозиції Заходу щодо тимчасового полагодження спору за західній Берлін. Під час того свого обіду з англійським міністром Громико критикував західній проєкт пункт за пунктом та заявив, що той проєкт „в цілості не подобається" йому Коли ж Ллойд запитав його чи треба це вважати за відкинення західнього проєкту Громико поквапно заперечив та заявив, що він не дає остаточної і формальної відповіді. Західні обсерватори в Женеві вбачають у цьому зволіканні Совєтів маневр, який має на цілі штучно проволікати Женевську конференцію, витворюючи враження, наче б там продовжувались переговори. Західні обсерватори Женевської конференції ставляться крайньо песимістично до її висліду. Комуністи, навпаки, „дивуються", чому західні кореспонденти в Женеві насвітлюють Женевську конференцію песимістично, та впевняють, що „остаточно" конференція скінчиться „успішно". Вся комуністична преса, віддзеркалюючи офіційне становище Москви, — оспорює становище президента Айзенгавера, висловлене на його останній пресовій конференції в минулу середу, що Женевська конференція не дала підстави для скликання конференції „на вершинах" та підтримує тезу, що конференція голів урядів повинна зійтись без уваги на висліди наради міністрів .закордонних справ. Сам Хрущов мовчить: він не скористав з нагоди, яку мав на прийнятті в Москві знову в честь східньо-німецьких комуністів і не виголосив там ніякої промови. Тим часом до Женеви прилетів вже з Вашинґтону літак державного секретяря Кристияна Гертера, готовий в кожній хвилині забрати геть американську делеґацію. Вправді офіційно з американської делеґації заявлено, що не визначено ще дати від'їзду державного секретаря, проте прибуття з Вашингтону літака Гертера вважають за очевидний доказ на приготування до від'їзду.

Мікоян „не попадає в розпуку" з приводу невдачі Женевської конференції

Москва. — Перший совєтський віце - прем'єр Анастас Мікоян заявив. що він „не попадає в розпуку" з приводу відсутности дотеперішнього успіху на Женевській конференції міністрів закордонних справ та що він „сподівається", що ця конференція всетаки закінчиться щасливо. Мікоян, з характеристичним для нього цинізмом, запевняв у своїй промові в м. Горкій, куди він виїздив із східньо-німецькими комуністами, що Совєти „змаґають систематично до осягнення більшого довір'я і меншого напруження в міжнародних відносинах". Не вважаючи на дотеперішні невдачі на Женевській конференції „будемо продовжувати боротися за мир" — облудно заявив Мікоян. Водночас він палко заперечував закидові, що його зробив віце-президент американського нафтового концерну „Ессо Стандарт Ойл Комп.", наче б торгівля з Совєтами була неможлива тому, що Совєти в нечесному суперництві кидають на світовий ринок товари нижче цін продукції.

Амбасадор Ірану при ОН став міністром закордонних справ

Об'єднані Нації. — Амбасадор Ірану при Об'єднаних Націях, д-р Дялал Абдох, повідомив генерального секретаря Даґа Гаммершилда, що він призначений міністром закордонних справ у своїй країні і від'їздить з Ню Йорку. Призначення викликало одну проблему для Секретаріяту ОН: Дялала Абдоха вибрано на останній Генеральній Асамблеї комісарем ОН для нагляду над плебісцитом в кслишній англійській долонії Камеруні у західній Африці. Новий вибір може статись найшвидше у вересні ц.р., коли збереться нова Генеральна Асамблея, а плебісцит в Камеруні призначений на листопад цього року, ото ж новий делеґат ОН матиме дуже мало часу для ознайомлення з проблемою та технічною підготовою.

У СВІТІ

● **„Владзьо" - Валентіно Ліберачe,** популярний американський телевізійний пісонькар, виграв судовий процес у Лондоні, що його вів проти газети „Дейлі Міррор", де англійський рецензент насмішливо схарактеризував його. Ліберачe добачив у цій рецензії закид, наче б він був статево ненормальний: цей закид, мовляв, пошкодив йому в його мистецькій кар'єрі. Після 7-денної розправи лава присяжних признала Ліберачe рацію і засудила англійського журналіста на заплату відшкодування у висоті 8,000 фунтів, себто 22,400 долярів. Але тому, що кошти процесу обраховано на 42,000 долярів, а заплатити їх мають обидві сторони, то пісонькар не дістане мабуть, ніяких грошей.

● **Єгипетські власті** зупинили в Суезькому каналі вантажний корабель „Норд", що плив під ліберійським прапором, під закидом, що він везе товар для Ізраїлю. Капітан корабля запевняє, що він везе чавун, навантажений в Амстердамі та призначений для Японії.

● **Еспанська комуністична партія,** централя якої міститься у Франції, але яка постійно діє в підпіллі в Еспанії, вживала найбільших зусиль, щоб спонукати всі елементи, опозиційні до режиму генерала Франка, до 24-годинного демонстраційного генерального страйку на четвер 18-го ц. м. Уряд змобілізував військо і поліцію „на всякий випадок", не виключаючи можливости заворушень. Страйк не вдався.

● **Найбільша робітнича спілка в Японії,** Головна рада робітничих спілок, заявилась за співпрацею з комуністами в робітничо - спілковому русі та прийняла резолюції, що йдуть по лінії протиамериканської комуністичної демагогії. Ці постанови, за передбачуванням газетних кореспондентів, доведуть до кризи в японському робітничому русі, бо в названій спілці є дуже сильні протикомуністичні тенденції.

● **На Північному морі** загорівся англійський каблевий корабель „Овшен Леср". 98 осіб його залоги та американських і англійських техніків, рятувались човнами, що їх віднайшов на широкому морі німецький вантажний корабель „Флявія". Інший німецький корабель „Вотан", буксир, затягнув горіючий корабель до порту Гамбурґу. Всю врятовану залогу відвезено до Лондону.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

У НЕВПИННОМУ ЗМАГАННІ

Так склалось, що в цю неділю припадає церковне свято Зіслання Святого Духа, наші традиційні „Зелені Свята", що їх так врочисто обходить наш український нарід, як має на це можливість, та День Батька, що його на свій лад відзначає американський нарід і ми з ним. Обидві ці нагоди заслуговували б на відповідне відмічення та на відповідні міркування на сторінках газети, що ми традиційно й робимо кожного року. Проте, цим разом, ми маємо ще одну нагоду, яка заслуговує на окрему увагу вже хоч би тому, що вона не повторюється кожного року.

Маємо на думці велику нашу культурну імпрезу, співочо-танковий фестиваль „Гомін України", що відбудеться в неділю, 21-го червня, в репрезентативній залі Карнеґі Голл в Ню Йорку, з нагоди 65-річчя Українського Народного Союзу та з участю великої кількости осіб і з виступами двох високих державних достойників: канадійського міністра праці, що є українського роду, і американського асистента секретаря армії. Це правда, що на сторінках цього щоденника віддано цій імпрезі більше уваги, ніж будь-якій іншій, але на це є глибокі причини, які далеко переходять саме тільки бажання заохотити наших громадян до участи в імпрезі, хоч і це є важливе.

У чому важливість цієї імпрези?

Поперше, по всіх наших громадах уже від деякого часу спостерігається виразне збайдужіння до нашого громадсько-культурного життя. Правда, на це можуть бути всілякі причини і про них уже не раз була мова. Проте, не вистачить ствердити один чи другий від'ємний факт, але також треба йому відповідно протидіяти. Це мали на думці і організатори „Гомону України". В першу чергу треба відповідної активности і заохоти до участи в ній якнайбільшої кількости громадян, зокрема молоді. Це досягнено у випадку „Гомону України", заохотивши і здобувши для підготови цієї імпрези та активної участи в ній кругло дві сотні осіб, головно молоді. Чергова справа — це співпраця. І її досягнено в цьому випадку більше, ніж в будь-якому іншому. Третя справа — це досягнути щось більше і краще, ніж звичайне, зробити крок вперед, вийти поза стандарт. Також і в цьому випадку зроблено велике зусилля. Чи і наскільки воно було успішне, покаже щойно сама імпреза, але зусилля було зроблене і воно вже саме по собі має свою вартість.

До цього можна б додати ще багато більше моментів, які мають величезне значення для нашої громади і її розвитку. Тому саме ми й віддавали так багато уваги цій імпрезі на сторінках газети, щоб не так її саму, як її ідею та зусилля для її здійснення зробити добрим прикладом, так дуже потрібним для нашого загального прогресу. З практики знаємо, що такий приклад має велике значення і вартість.

Згадане та багато дечого іншого становить внутрішні причини цього великого зусилля і уваги, що їх віддано „Гомонові України". Але не менш важливі є також зовнішні причини і потреби. Назвімо тільки деякі з них.

В останньому часі, як почав практично здійснюватись використовуваний Москвою для її підривних цілей так званий „культурний обмін", прийшло до нової плутанини понять з новою великою шкодою для української Правди. Вистачить поглянути на порозліплювані в Ню Йорку величезні афіші, де під „Рашян Фестивал" підтягнено зразки українського, узбецького чи іншого не-російського мистецтва, очевидно з відповідною домішкою явних і укритих ворожих нам ідей і цілей. З жалем приходиться ствердити, що досі ми ще не спромоглись не тільки на відповідну протиакцію, але навіть на повне з'ясування того нового комплексу, загрозливого для української визвольної справи. Тепер, у зв'язку з „Гомоном України", місцева американська преса дістала відповідні повідомлення і виясненя. Чи і наскільки вона їх використає, це вже її справа, але тим не менше вона з ними познайомиться, а виступ на цій імпрезі двох високих державних достойників, канадійського і американського має в цьому окрему вартість і значення.

Це тільки деякі з внутрішніх і зовнішніх обставин та аспектів, що супроводжають „Гомін України", а факт, що він відбувається з нагоди роковин Українського Народного Союзу, української народної установи, що проіснувала на цій землі вже 65 років та запустила в неї глибоко своє коріння і має в своєму дорібку величезні організаційні та моральні і матеріяльні здобутки, говорить також своєю мовою.

З тих і подібних міркувань недільний „Гомін України" оправдано треба вважати поважним зусиллям в нашому невпинному змаганні до власного розвитку та до здійснення наших найкращих ідеалів, завершенням чого повинна бути повна і статочна перемога Української Правди. Так оцінюють „Гомін України" його організатори, так поставились до цієї імпрези її ентузіястичні виконавці і так, треба сподіватися, поставиться до неї наша громада.

НЕПОРОЗУМІННЯ МІЖ ЗДА І ФРАНЦІЄЮ

Запит Джеймса Рестона з „НЙТаймсу" на останній пресовій конференції президента Айзенгавера в минулу середу про актуальні взаємини між ЗДА і Францією викликав потвердження збоку найвищого репрезентанта Америки, що „існують деякі різниці думок між нашими урядами". Таким чином найавторитетніший чинник виявив сумну правду, що від довшого часу становить тему пресових здогадів і обміркувувань.

Франція і З'єдинені Держави — це найстарші союзники, коли рахувати, що американська Визвольна Війна велась з активною підтримкою збоку Франції, а ім'я Ляфаста є в Америці символом. У двох світових війнах американські війська робили висади на французькій території. Після останньої війни Америка врятувала Францію від фінансового банкрутства, тісно пов'язаного із страшним знищенням Франції за німецької інвазії й окупації та з утратою французьких капіталів, інвестованих за кордоном, головно в країнах т. зв. Малої Антанти (Польща, Румунія, Чехо-Словаччина). Проте, не зважаючи на ці близькі й сердечні американсько-французькі взаємини, бувало між ними й чимало дисонансів. Вони були ще й під час тривання війни, коли то голова тодішнього закордонного уряду Франції і головний командант її визвольницької армії, генерал Шарль де Голь, мав жаль до Ф. Д. Рузвелта і В. Черчилла, що вони не допускають його до міжнародних конференцій з участю Сталіна. Брак репрезентації Франції на Ялтинській конференції вважається по нинішній день у Франції актом дискримінації, що його допустились воєнні союзники Франції супроти неї, та приниженням її великодержавницького престижу. Відомо, що щойно додатковим протоколом допущено Францію як одну з чотирьох окупаційних держав в Берліні. З поворотом генерала де Ґоля до влади у Франції 1-го червня минулого року престижевий момент почав грати у взаєминах Франції з Америкою (та взагалі з усіми державами) ще більшу ролю, бо де Ґоль поставив собі за першу точку своєї політичної програми — відбудову „старої величі" Франції. 24 вересня минулого року де Ґоль з'ясував свою позицію в листах до президента Айзенгавера і англійського прем'єра Геролда Мекміллена. Коротко, він домагався перетворення теперішньої колективної системи НАТО з засадою рівности всіх 15-ох членів на рід тріюмвірату — ЗДА, Франції і Англії — який фактично устійнював би політику і стратегію цілого бльоку Північно-Атлантійського пакту (НАТО).

Франція має за собою один великий арґумент: її географічне положення предестинує її до керівної ролі в Західній Европі. Її територія є головним пляцдармом збройних сил НАТО. Тому, мовляв, вона не може бути трактована нижче, як ЗДА й Англія у політичному і стратеґічному плянуванні. Франція віддавна протестувала, щоб її виключати з співпраці з ЗДА в атомовій ділянці, що дістється за американським законом, який виключає ділення атомових таємниць з країною, яка сама не розвинула у себе власної продукції атомової енергії. Раніше Франція обмежувалася до словесних застережень. Тепер де Ґоль застосував у практиці свої „репресії" супроти НАТО: Франція спротивилась, щоб на її території встановляти ракетні бази і щоб у ній магазинувати атомову зброю: якщо, мовляв, вона не має права контролювати зброю, влаштовану на її землі, то вона відмовляє екстериторіяльного права таким американським базам і складам. Внаслідку виринула потреба перекинення з Франції до західньої Німеччини коло 200 американських бомбардувальників, бо — у випадку війни — вони мусіли б летіти спершу до Німеччини за атомовою амуніцією, що — очевидно — страшенне комплікувало б цілу стратеґію. Крім цього Франція відтягла свою Середземноморську фльоту з-під командування НАТО. Вона, за інформаціями преси, жадає для свого генерала становища заступника головного команданта НАТО, а для двох своїх адміралів становища команданта для всієї середземноморської фльоти НАТО і команданта для Атлянтійської фльоти на Іберійському відтинку.

Такі амбітні пляни Франції не зустрічають захоплення не тільки в Англії і Америці, але й в інших членів НАТО. Вони зовсім не хочуть піддаватися диктатові тріюмвірату, а обстоюють принцип рівности голосів і заступництва в плянуванні цілої Організації Атлянтійського пакту. Зокрема виступає проти такого пляну Італія, яка погодилась би на нього тільки тоді, коли б і її допустити до вужчої верхівки НАТО. Західня Німеччина з тактичних причин підтримує амбіції де Ґоля: старий Аденауер уважає, що тісна співпраця Німеччини і Франції є передумовою для успіху антисовєтської політики Німеччини і для її з'єднання, тим паче, що він не довір'яє Англії, яка, мовляв, може „продати" інтереси Німеччини задля заспокоєння пронімецьких пацифістичних і співіснувальних настроїв англійського громадянства. Атомові амбіції Франції сильно ускладнюють переговори ЗДА і Англії з Совєтами про припинення атомових дослідів та загальне роззброєння. Франція згори заявила, що її не зобов'язуватиме ніяке порозуміння на теперішній Женевській атомовій конференції, в якій вона не бере участи. Тому Франція відмовляється від участи в конференції „на вершинах", яка мала б вирішувати справу атомових дослідів.

Франція має теж претенсію до Америки, що Америка не підтримує її становища в справі Альжиру. Франція вважає, що війна, що її вона веде в Альжирі вже четвертий рік проти тамошніх націоналістичних партизанів та яка виснажує її фінансово і кровно, створивши в своєму народі перманентну психічну кризу, що ця війна ведеться для добра цілого бльоку НАТО, для цілого Заходу, бо з утратою Альжиру, як інтеґральної частини Франції, були б загрожені стратегічні інтереси НАТО на Середземному морі. Франція має жаль, що ЗДА не підтримали її одверто на останній сесії Генеральної Асамблеї та що американська публічна опінія недвозначно поручає французам переговорювати з альжирськими націоналістами над політичною розв'язкою проблеми Альжиру, чого французькі націоналісти і сам де Ґоль рішуче не хочуть.

Це тільки дуже короткі й загальні точки дисонансу, що настав в американсько-французьких відносинах, того дисонансу, що його існування признав сам Айзенгавер. З заяви Президента виходить, що він не сумнівається, що ці суперечки вдасться злагіднити, а то й цілком зліквідувати. Франція здає собі справу з своєї залежности від своїх союзників в ділянці оборони проти совєтської загрози та своєї слабої економічної позиції в світі. Не можна уявити собі вільного Заходу без Франції, як і Франції без Заходу: це нероздільна цілість. Вузли спільних інтересів, традиційної приязни і спільної християнської культури куди сильніші від престижевих амбіцій.

Ярослав Падох

ЗМАГАННЯ ЗА МІЖНАРОДНЕ ВИЗНАННЯ ПЛАСТУ

Зайняті своїми щоденними пластовими справами, наші пластуни мало, з правом можна сказати — замало звертають увагу на інформування рідної суспільности про себе, свої завдання, труди та досягнення. І якби не мальовничий пластовий одяг та вистручнені лави пластового новацтва і юнацтва та їхня здисциплінована постава на тлі розхрістаного довкілля американської молоді, то наш загал не знав би інколи чи Пласт існує й який він.

Ще менше знає наше суспільство про важливу працю Пласту на міжнародному полі. Від десятиліть Пласт веде активну боротьбу за визнання його повноправним членом міжнародної скавтової сім'ї. До останньої війни й після неї Пласт старався брати участь у всіх міжнародних скавтових з'їздах та зустрічах, залежно від обставин, як обсерватор чи член. Після війни наші пластуни взяли участь у скавтових з'їздах молоді, т. зв. джемборе, у Франції, Канаді, Англії, а цього літа вибираються в гостину до філіппінських скавтів, на нове скавтове джемборе.

В скавтінґу, в цій шляхетній міжнародній організації найкращої молоді, напевно без волі самої молоді, застосовано, як на інших ділянках міжнародних зв'язків, не національний, але державний принцип і до Міжнародного Скавтового Бюра можуть належати тільки організації, які мають визнання своїх держав. Дух міжнародного скавтового братерства поступився деяким вимогам державного самолюбства. З уваги на це не міг наш Пласт здобути міжнародного визнання ні в умовах польської окупації, ні в нових обставинах поселення по цілім світі. Тільки в міжчасі, в добі, яка оправдано дістала назву „таборової доби", українські пластуни, враз з іншими національними скавтовими організаціями в екзилі, здобули часове визнання своєї окремішности.

Те визнання втратили наші пластуни на нових теренах поселення. Їм запропоновано включитися в існуючі скавтові організації без ніяких прав на національну автономію, чи то в організаційній чи, що важливіше, у виховній ділянках. В ім'я збереження того, що найважливіше, а саме українського духа нашої пластової молоді, пластові провідники, хоч і не без жалю, мусіли рішитися на відокремлення від місцевих скавтових організацій, а в слід за тим і від всього скавтового світу.

Та це відокремлення не було добровільним і не було й не є „блискучим" відокремленням. Пласт дальше намагається всіми засобами переконати провідні кола скавтінґу про конечність замінити державний принцип приналежности до міжнародної скавтової організації принципом національним й докладає всіх старань, щоб ніодин міжнародний скавтовий з'їзд чи зустріч не відбулися без участи українського пластуна.

Ще донедавна трудно було повірити в те, що й на цьогорічнім джемборе на далеких Філіппінських островах знову повіватиме український пластовий прапор та що між учасниками нового джемборе буде також український пластун. Міжнародне Скавтове Бюро, яке традиційно остає під домінантним впливом Англії, не схотіло допустити Пласту на цю зустріч. Щойно пильні заходи Пласту в господарів зустрічі, філіппінців, принесли бажане запрошення для екзильних скавтів, в тім і для Пласту. Після цього не оставалося вже нічого іншого для Бюра, як запросити й від себе тих, яких воно від років не хоче прийняти до скавтової родини. І так в останній прямо хвилі перед джемборе Пласт береться до приготувань в далеку дорогу.

Гурток юнаків-пластунів з Австралії вже незабаром відлетить на цю скавтову зустріч. Недовго за ними потягне також представник Пласту на міжнародну організаційну конференцію, яка після джемборе відбудеться в Ню Делі, в Індії. Обі ці репрезентації матимуть подвійне завдання: репрезентувати Україну і її скавтовий рух-Пласт перед скавтами світу та виборювати право українського скавтінґу на членство в Інтернаціональнім Скавтовім Бюрі, а впарі за тим за повне визнання його всім скавтовим світом на базі скавтового братерства та рівности.

Знавці цього як-не-як дипломатичного питання думають, що сам факт, що джемборе й Інтернаціональна скавтова конференція відбуваються в Азії, дають більші як досі шанси для перемоги національного принципу в скавтінґу. Адже ще так недавно більшість азійських держав була в подібнім політичнім положенні, як теперішні екзильні скавти. А деяка частина їх ще тепер терпить чуже насилля, яке також не дозволяє їм на свобідний скавтовий рух та взаємини з вільним скавтовим світом. Тому було б гріхом, якщо б наш Пласт не взяв участи в цих двох важливих цьогорічних міжнародних зібраннях.

Пласт зі свого боку робить всі потрібні заходи, щоб використати цю нову нагоду популяризації України серед народів світу та введення пластової організації у коло вільних скавтових організацій. Але чи це йому поведеться залежить не тільки від самого Пласту. Біля десять тисяч долярів потрібно на цю ціль. Цю велику, як на сам пласт, суму збирають пластуни по всіх краях свого поселення. Збірка на цю важливу ціль переводиться також під цю пору і в цім краю. Від її успіху власне в цім краю буде залежати наш черговий успіх у репрезентації української молоді на світовому молодечому з'їзді, яким є щодворічне скавтове джемборе. Про це треба тямити всім тим, до яких дійдуть пластові збіркові листи на цю ціль, а ще більше тим, до яких вони не дійдуть. Їхні пожертви на цю філіппінсько-індійську виправу українського юнака з тризубом і пластовою лілеєю, в тіні синьо-жовтого прапору, будуть корисним вкладом у визнання України на міжнародному зборі молоді всього вільного світу, яка завтра буде ним порядкувати. Пошліть свій даток на цю благородну ціль на адресу: Plast, Inc., 140 Second Avenue, New York 3, N.Y. Пошліть ще сьогодні. Бо і час пильний і потреба велика. Все інше зроблять Ваші діти — наші пластуни.

З наших буднів

В ДЕНЬ ЙОГО СВЯТА

В цю неділю, у батьківське Свято, величавим концертом у Карнеґі Голл вшануємо нашого Батька-Союза, так гідно і достойно, як він собі на це заслужив 65 роками свого трудящого життя.

Не легка це річ в наші часи прожити 65 років і приватній людині, в цьому шаленому вирі життя, в погоні за земним щастям, що втікає від нас уже не на бистрих конях, а в суперсонічних ракетах! То ж не диво, що цього скаженого темпу не витримує бідне людське серце і так часто лопає...

А що вже казати про наші національні установи.. Ніколи вони не мали легкого життя, ні тут, ні там, у Краю. От, скажемо, сьогодні була в селі читальня „Просвіти", гарно працювала для добра народу, а завтра пан постерунковий почув, що хлопці співали „Ще не вмерла", зробив донос до пана старости, і за тиждень читальні не було.

Тут, на цій вільній землі, то хоч можна наспіватися досхочу „Ще не вмерла" і „Не пора", з чого наші люди щедро користають й виживаються, що так скажу, в патріотичному співі, навіть на хрестинах, чи на іменинах. Хоч могли б, наприклад, трошки менше співати, а присвятити дрібку часу такій повчальній лектурі, як ювілейні альманахи „Свободи", чи промам'ятні книги УНСоюзу. А з них можна багато цікавого довідатись: як той Батько-Союз піднімався на ноги, як зростав та міцнів, з якими труднощами боровся, хто і які колоди кидав йому під ноги.

Мені здається, що наш Батько тому так твердо стоїть на ногах, що підвалини під його будову клали лемки — народ твердий, вірний і характерний, з яким, як казали в Краю, підеш вночі до лісу і назад вернешся. І хоч відійшли від нас перші чесні піонери з Шамокіну, Па., то дух їхній лемківський, піонерський, улився наступній шихті союзових діячів, і тут народжених, і новоприбулих.

Я не маю слів подиву для тих пп. секретарів і організаторів УНСоюзу, що нагнали Батькові в цьому ювілейному році так багато членства! Як вони це роблять, люди добрі? Бо я грішний, признаюся щиро, вже 5 років „президентую" в 457-му Відділі, і за весь той час приєднав лише двох членів: Миколу Понеділка, і колєгу Олеся Климка зі Львова, але той, мабуть, перескочив до нас із „Дністра". Правда, мій великий попередник, проф. Вадим Кіпа, не зорганізував ні одного члена. Ну, не має до цього діла жадного таланту ні покликання. А вони, ці першуни, змітають членів сотками, і раз-у-раз встановляють нові рекорди!

Недавно я говорив з одним таким організатором, п. мґр. Скочилясом. Питався, яким способом він підходить до людей, коли хоче їх забезпечити.

— По-перше, я пластун, — посміхнувся пан маґістер, а пластун дає собі раду в кожній ситуації; це один з наших законів. По-друге, скільки є людей на світі, стільки й способів „підійти" до них, переконати їх в слушності та потребі стати членом організації. Коли ж таке буває, що всі способи не мають успіху, тоді я, звичайно, кажу чоловікові „Друже, запишіться до Союзу, бо інакше не буде України!"

— А він що на те?

— А він подумає, подумає, а потім каже „Вел, як через мене одного не має бути України, то нема ради — пишіть!"

Може це й жарт, але в цьому жарті збережена одна правда: що діяльність УНСоюзу завжди йшла в парі з загальним національним інтересом української спільноти в ЗДА. І як довго той зв'язок існуватиме — наша союзова справа не вмре, не загине!

Ікер

БІЛЬШАЮТЬ НОЧІ...

Більшають ночі,
Коротшають дні.
Літо звертає на спад.
Як не гадати,
не думать мені?
Скоро осиплеться сад...

Він ще тінистий
і повен плодів.
Гілка звисає рясна.
Тільки все більше
зів'ялих листків.
А на висках сивина.

МИК. ТЕРЕЩЕНКО

С. Риндик

БАРОН

(3)

Уявіть собі таку безодню безсоромности! Два тижні тягнули, два тижні хитали мені глузливо головами, два тижні заганяли мене фактично до директорівни, а тепер ще вимагають за це на чай! По двох тижнях.

Але... не залишалось нічого іншого, як дати. Обіцяв то маю додержати слова. Не буду ж я з листоношами торгуватись. Та й, остаточно взявши, він не винуватий, що телеграма так пізно прийшла. Свій обов'язок він виконав, навіть зразково — в третій годині ночі полетів до мене. І я дав Аористові троячку.

Аорист заплатив. А подану мені телеграму я, не читаючи, кинув на підлогу.

— Чому не читаєш? — здивувався Аорист Другий.

— Не потребую. Я занадто гордий на такі речі. Вона ще мене не знає. Аж тепер довідається, що я за пташок. Отак запечатану телеграму й відішлю їй назад. Нехай знає, як зо мною гратись. Це ж зневага!

І було б добре, якби я був так і зробив. Але, на жаль, той трансцидентальний філософ попсував усю справу.

Позіхнувши кілька разів, він сказав:

— А що, як ця телеграма від когось іншого? І може якась дуже важна?

Це теж може бути, подумав я...

— Розривай. Чорт із нею! Але я ані доторкнуся.

Аорист Другий підняв телеграму, розкрив і прочитав.

— Щось незрозуміле...

— Від неї! Раз незрозуміле, значить від тієї Пітії. Це її стиль. Читай на голос. Я розберу.

Аорист прочитав:

„Мати і новонароджена донечка вітають щасливого батька і просять його якнайшвидше приїхати. З доручення породілі канцелярія шпиталю доктора Ґальденсака".

— Що, що? — питаю.

Аорист Другий прочитав іще раз.

— Ну, це вже остаточний ідіотизм! Що та Пітія видумала? Що б це могло значити?

— Га-га-га! — зареготався нараз Аорист. — Аж допіру комедія! Чоловік ще не вспів женитись, а вже донечка готова. То цивілізація! Нехай сховається пошта Чинґіз-Хана. Без великого клопоту робить парубків щасливими батьками. Поздоровляю від щирого серця, а твоїй дорогій донечці дай, Боже, з води і з роси! Нехай буде багата, як земля, здорова, як вода, плодюча, як виноградна лоза, а красна, як Гомерова Олена!

— Та ти, люципере, дуриш! — кричу йому.

— Яке там „дуриш"! Маєш донечку. Повідомляє ніхто інший, як шпиталь доктора Ґольденсака. А це, чоловіче, солідне свідоцтво.

— А при чому тут шпиталь?

— То вже тобі ліпше знати, при чому. Я звідки знаю? Але факт фактом: маєш донечку. Поздоровляю! Ха-ха! Але яка перфідія?! Звів з путтях дівчину, а потім жертві цивілізації і розгнузданого матеріялізму посилає дурацькі телеграми, чи не хотіла б ти, мовляв, вийти за мене заміж. На такий цинізм здібні лиш матеріялісти. Слово чести! — і Аорист Другий із обуренням жбурнув телеграму на підлогу.

Я скочив із ліжка, підібрав телеграму і прочитав.

Аорист Другий не дурив. Канцелярія шпиталю доктора Ґольденсака справді повідомляла, що мати і маленька донечка вітають щасливого батька.

Але ж щойно чотири місяці тому, як я побачив її взагалі. Я ж до того ніколи цієї особи в очі не бачив.

Аорист Другий глузливо подивився на мене і почав свистати.

— Ти, бачу, маєш мене за останнього дурня — сказав.

— Та ж усього чотири місяці, — кажу йому на розум.

— Неправда!

— Ну, то тяжко. У такім разі шкода взагалі говорити.

— Та мені, — каже, — байдуже. Не я напитав собі біди. Чого ти пристав до мене? Говори з нею. Питайся її, чому вона не чекала дев'ять місяців, як належиться по закону.

— Але я взагалі нічого з нею не мав!

— Факти кажуть, що мав.

— Факти? Які факти?

Аорист Другий показав на телеграму.

— А що ти не пам'ятаєш, то не дивниця. Є такі патологічні типи, що під впливом сильніших вибухів почуття нічого не пам'ятають. Видко, що й ти до них належиш. Уже б дівчина дурно не чеплялась.

І Аорист Другий радив мені негайно поїхати на місце події, поцілувати „свою жінку" попросити вибачення і взагалі якомога швидше залагодити справу.

— А мене бери за кума! Гріх може трапитись із кожним. Це людська річ. Але не людська річ, коли чоловік не хоче признатись до свого гріха. То вже найбільше свинство. Я певен, що ти до цього не знизишся.

Я не люблю проповіді до жертв чи героїзму на чужий рахунок. Проповідуй, чоловіче, власним прикладом, а не словами.

Очевидна річ, що на раду Аориста Другого я не міг піти, бо дитина була не моя, нехай би сто таких філософів переконувало мене в противнім. Аж тепер я зрозумів, чому вона так крутила! Мала ще якесь сумління. І аж тоді, коли прийшла остання пора, вона те сумління втратила. Ні, голубочко, я не такий дурний і не такий безконечно милосердний, щоб приймати на свій рахунок чужих дітей.

Аорист Другий невідступно радив мені брати „бідну дівчину". Лякав, що інакше справа може піти до суду.

— І будь ласка! Нехай суд спробує доказати мені, що я батько.

— І докаже!

— Як?!

— Не забувай, що на суді будуть фіґурувати твої пристрасні і високо-лірично-поетичні листи до неї. І ніякий дідько тобі не поможе. І присудять тобі платити аліменти, аж поки бідна доця не вийде заміж.

— Та це ж недавні листи!

— Давні чи не давні, це суті справи не міняє, ані на макове зерно. Давні чи не давні, а в кожнім разі свідчать про дуже сердешні стосуночки між вами. А цього цілком досить. Не бійся, писав там „і мила, і люба, і кохана, і розкохана, і сяєчка, і такенька, і хіба я знаю, ще якенька"? Хто тебе знає, що ти там знечев'я і з дурного розуму писав.

Чого доброго, воно правда, подумав я собі. І пиши на другий раз листи дівчатам...

— А не забувай ще за телеграму напередодні самих родин! Сам кричав „ґвалт! Хочу женитись!" Чого ж тепер дурака валяти?

І це правда...

— Сам просив руки і серця, а тепер назад!

— І це правда, і взагалі все правда! І дай мені спокій! — крикнув я до Аориста Другого.

— Чого ж ти сердишся?

— Я не серджуся, але я засватав уже другу. Змилуйся!

— Для суду це буде ще один доказ, що ти легковажний чоловік, або звичайний баламут, шахрай, дівоблуд і зводник. Більш нічого. Про це не смієш ані згадувати на суді. Дивись тільки, щоб іще тут не було скорого приплоду.

Проф. Рудницький і проф. Старчук обрані президентами лінґвістів і славістів Канади

. Саскатун. — В половині червня відбулися в Саскачеванському університеті в Саскатуні річні конвенції Канадійської Лінґвістичної Асоціяції й Канадійської Асоціяції Славістів. Крім доповідей, дискусій, виставок і товариських зустрічей вибрано нові управи згаданих товариств. Президентом асоціяції славістів вибрано проф. Ореста Старчука з Едмонтону, а віцепрезидентом проф. Костя Біду з Оттави. Президентом Канадійської Лінґвістичної Асоціяції залишено на черговий рік проф. Яр. Рудницького з Вінніпеґу. З метою поробити заходи в справі введення слов'янських мов, в тому й української, до середніх шкіл в Канаді обрано окрему комісію, що її очолив проф. Дж. Р. Сімпсон із Саскачеванського університету, а в склад якої з українців увійшли: проф. Біда, проф. Рудницький і проф. Старчук. До видавничого комітету вибрано проф. Ю. Луцького з Торонта й проф. Яр. Рудницького з Вінніпеґу. З нагоди перебування українських учених у Саскатуні відбувся „академічний виклад УВАН" під патронатом КУК-а, на якому д-р Яр. Славутич із Каліфорнії говорив на тему: „Українська література під совєтським режимом". На виставці славістичних видань, що її влаштував д-р Д. Сокульський в університетській бібліотеці, були заступлені видання УВАН з Канади: „Славістика", „Збірник заходознавства" і ін. На закінчення з'їздів Комітет Українців Канади під головуванням п. Юліяна Стечишина влаштував прийняття й бенкет для гостей у Меморіяльному будинкові університету. В часі прийняття промовляли: проф. Дж. В. Сімпсон, проф. Яр. Рудницький, проф. О. Старчук і п. Ю. Стечишин.

● Д-р С. Дж. Ієтвуд із Кембриджу на основі статистичних даних ствердив, що лисі чоловіки в меншій кількості хворіють на пістряка як ті, що мають густе волосся. Він досліджував волосся 100 чоловіків, які померли на пістряка, і устійнив, що між ними був дуже великий відсоток тих, які мали густе волосся, яке в старшому віці посіріло або й побіліло. Чи ця обставина свідчить про дійсно причиновий зв'язок між густотою волосся і недугою пістряка — не є відомо.

Тризуб — добув професійну чашу ЗДА — перемагаючи Ґакоаг 2:1

Бруклин. — (БП). У змаганнях за проф. чашу ЗДА, що відбулися на стадіоні Ебетс Філд, мин. неділі 15-го червня у присутності 15,000 глядачів УСТ ТРИЗУБ Филаделфія — в останньому матчі фіналу за професійну чашу Америки, переміг в емоційному і завзятому змаганні трикратного чемпіона професіональної ліґи ЗДА — ФК ГАКОАГ, Ню Йорк, 2:1 (1:1). Ворота добули для Тризуба в 9 мін. Захар 1:1, і у 27-ій мін. другої півгри Слотер 2:1. Гакоаг — вийшов з відкриттям уже в 1-ій мін. стрілом Антінеуса 1:0. Зустрічі приглядались дві заграничні команди Польщі (Леґія, Варшава) і Шотляндії (Денді Юнайтед), які зустрілись там же нерішено, 3:3. Тризуб — грав знаменито у всіх лініях.

В присутності представників ФА-ЗДА і АФЛіґи — президент професійного круга — Тоні Юрік вручив під велику овацію трибун професійний трофей Америки 1959 капітанові Тризуба — Юркові Кулішенкові. Здобута 1000,-долярова чаша Луіса буде виставлена на показ під час спортового пікніку Тризуба, що відбудеться в найближчу неділю, 21-го червня на фармі Степдеровича у Филаделфії.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Гарриман боронить Ялтинський договір — пригадує віроломність Москви

Москва. — Колишній нюйоркський губернатор, Аверелл Гарриман, який тепер подорожує по Совєтському Союзі, описує у своїй синдикалізованій статті свої враження з відвідин у Ялті. Тамошній б. царський палац Лівадія, в якому відбувалась в лютому 1945 року історична конференція з участю Сталіна, през. Ф. Д. Рузвелта і Винстона Черчила, служить тепер за готель для совєтських службовиків і робітників, що приїздять на Крим на відпочинок, чи в „путьовку". Гарриман, який брав участь в Ялтській конференції, як колишній американський амбасадор у Москві, що у великій мірі підготовив ту конференцію, тепер оглядав різні кімнати в Ялтському палаці та подає свої рефлексії з цього приводу. Він боронить Ялтинський договір з його постановою, що у визволених від німецької окупації країнах східньої і середньої Европи „мають бути переведені вільні вибори для покликання урядів, відповідальних перед народом" і пригадує, що ця постанова і нині є підставою для оборони прав Західнього Берліну. Гарриман старається розгадати, чому Сталін знехтував ту постанову і вбачає її причини у тодішній слабості Заходу та передчасній і односторонній демобілізації Америки. Гарриман переконаний, що тепер Совєти дійсно хочуть миру, однаково під впливом миролюбних настроїв підсовєтських мас, як з уваги на свої економічні потреби.